

NASJONALE INDIKATORER FOR NORSKE FOLKEBIBLIOTEK

”Räkna med kvalitet och indikatorer!”

Stockholm 10. juni 2010

Torill Redse

E-post: torill.redse@abm-utvikling.no

Sentral og lokal offentlig forvaltning ønsker ulike former for data og verktøy for å kunne:

- Vise aktivitet/prestasjon/utvikling i sektorene
- Ha grunnlag for beslutninger i offentlig forvaltning: lokalt og statlig

For å oppnå dette må det utvikles styrings- og utviklingsverktøy

Sentrale grunnlagsdokumenter

- “Bibliotekreform 2014”
  - Del I: Strategier og tiltak
  - Del II: Norgesbiblioteket – nettverk for kunnskap og kultur

ABM-utvikling, 2006.

- St. meld. nr. 23 (2008-2009):

Bibliotek : Kunnskapsallmenning, møtestad og kulturarena i ei digital tid

Kultur- og kirke departementet, 2009.

Mandat

- Felles sett av indikatorer som sier noe om bibliotekets kvalitet/prestasjon/aktivitet
- Indikatorene skal kunne brukes til ”styring”
- Indikatorene skal være hensiktsmessig for bruk til sammenlikning med andre tilsvarende bibliotek

Prosjektgruppe: arbeidsplan

- Etablering av prosjektgrupper (Folkebibliotek + UH-bibliotek)
- Utvikle sett av indikatorer som bakgrunn for åpen diskusjon
- Etablering av Blogg
- Testing
- Evaluering av innkomne kommentarer på blogg og testing
- Revidering av indikatorer
- Begrenset høring
- Publisering av resultat
- Prosjektet skal følges opp med ulike "benchmarking" prosjekt

Supplerende mål

- Initiere, stimulere og oppmuntre til bruk av innsamlede data, prestasjons- og resultatindikatorer i bibliotekene
- Fokuserer på målstyring/resultatstyring i bibliotek
- Prosjektgruppedeltakerne som innovatører for bruk av innsamlede data
- Verktøy for nasjonal og lokal "benchmarking"

Folkebibliotek: Arbeidsgruppens medlemmer

- Berit Borgen, Vestfold fylkesbibliotek
- Jørn Helge B. Dahl / Toril Høimyr, Deichmanske bibliotek
- Marit Egaas, Sølvberget, Stavanger (de tre første møtene)
- Randi Gustavsen, Hammerfest bibliotek
- Tanmayo Olsen, Troms fylkesbibliotek
- Hallfrid Skimmeli, Steinkjer bibliotek
- Gro B. Soydan, Asker bibliotek
- Marte Sørensen, Bærum bibliotek
- Erlend Ra, ABM -utvikling
- Torill Redse, ABM-utvikling (leder)

Oppgaver

- utvikle og teste ut indikatorsett for folkebibliotek
- utvikle verktøy for kommende "benchmarking"-prosjekt i folkebibliotek

Styrende dokumenter

- Bibliotekloven
- Bibliotekreform 2014

Bibliotekloven: skal fremme

- opplysning
- utdanning
- kulturell virksomhet

Bibliotekreform 2014: Biblioteket som

- samfunnsinstitusjon
- læringsressurs og læringsarena
- litteratur- og kulturformidler
- arena for kulturelt mangfold

Norgesbiblioteket (Bibliotekreform 2014)

- innhold og tjenester
- struktur og organisering
- kompetanse og forskning

Prosjektgruppen skal komme frem til indikatorer som

- omfatter de viktigste aktivitetene i bibliotekene
- baserer seg på entydige data
- har enkel tilgang til data
- hensiktsmessig for sammenlikning (internt/eksternt)

Arbeidsprosess og resultat

- et bredt utvalg indikatorer har blitt drøftet
- en rekke forslag er forkastet fordi det ikke lar seg gjøre å finne entydige eller sammenlignbare data
  - kommunene har ulik praksis når det gjelder organisering og budsjettildeling
  - bibliotekene er ulike når det gjelder fysisk beliggenhet, utforming og arbeidsoppgaver
- indikatorene baseres delvis på data som allerede finnes lett tilgjengelig i bibliotekstatistikken/KOSTRA
- men også data som krever egne rutiner for innhenting.

Prosjektgruppa har vurdert hver indikator:

- hva forteller denne indikatoren?
- er indikatoren hensiktsmessig for sammenligning med andre bibliotek?
- er indikatoren egnet som internt styringsverktøy?
- hvilke andre indikatorer bør den ses i sammenheng med?
- er det vanskelig/lett å få tak i data?

Utprøving/testing

- alle indikatorene er blitt testet av prosjektmedlemmene i eget bibliotek
- indikatorene er blitt revidert i henhold til testresultatene

Blogg og Høring

- bloggen: liten aktivitet
- høringen: stor respons og mange kommentarer
- indikatorene er blitt revidert i henhold til innspillene

Anbefalte indikatorer

- A: Økonomi
- B: Bruk/Besøk
- C: Samlinger/tjenester/prosesser
- D: Utvikling/innovasjon/markedsføring

Hvor kan vi hente data

- ABM-statistikk
- Statistisk sentralbyrå
- Kostra
- Andre aktører
- Intern statistikk/tellinger/undersøkelser
- Eier

ABM-statistikk: Folkebibliotek

- Rådata
- Verktøy for sammenstilling (indikatorer)
- Tilleggsdata

A ØKONOMI

- **A1 Bibliotekets andel av kommunens driftsregnskap**
- **A2 Kostnad per åpningstime**
- **A3 Utgifter til medier per innbygger**
- **A4 Andelen av lønns- og medieutgifter brukt på mediekjøp/tilgang**
- **A5 Kostnader per nedlastede dokument**
- **A6 Andel utgifter til innkjøp/tilgang brukt på elektroniske ressurser**

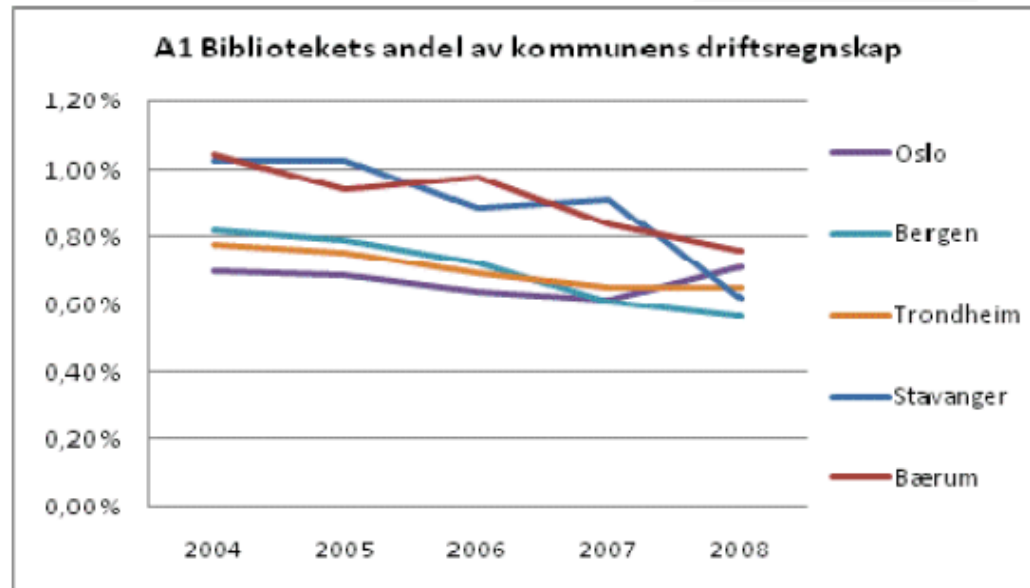
A1: Bibliotekets andel av kommunenes driftsregnskap

$(A/B) \times 100$

der

A = bibliotekets netto driftsutgifter per år

B = kommunens netto driftsutgifter per år

Kommune	A1 Bibliotekets andel av kommunens driftsregnskap				
	2004	2005	2006	2007	2008
Oslo	0,70 %	0,69 %	0,63 %	0,61 %	0,71 %
Bergen	0,82 %	0,79 %	0,72 %	0,60 %	0,56 %
Trondheim	0,78 %	0,75 %	0,69 %	0,65 %	0,65 %
Stavanger	1,02 %	1,02 %	0,89 %	0,91 %	0,62 %
Bærum	1,04 %	0,94 %	0,97 %	0,84 %	0,76 %

B BRUK/BESØK

- **B1 Fysiske besøk per innbygger**
- **B2 Besøk nettbaserte tjenester per innbygger**
- **B3 Utlån(fysisk) per innbygger**
- **B4 Antall nedlastede/streamede dokumenter per innbygger**
- **B5 Andel besøkende med annen språkbakgrunn enn norsk**
- **B6 Andel lånere fra andre kommuner**
- **B7 Antall deltakere på arrangementer per innbygger**

B5 Andel besøkende med annen språkbakgrunn enn norsk

$(A/B)/(C/D)$

der

A= antall besøkende med ikke-norsk bakgrunn

B= antall besøkende

C= antall innbyggere i kommunen med ikke-norsk bakgrunn

D= antall innbyggere i kommunen

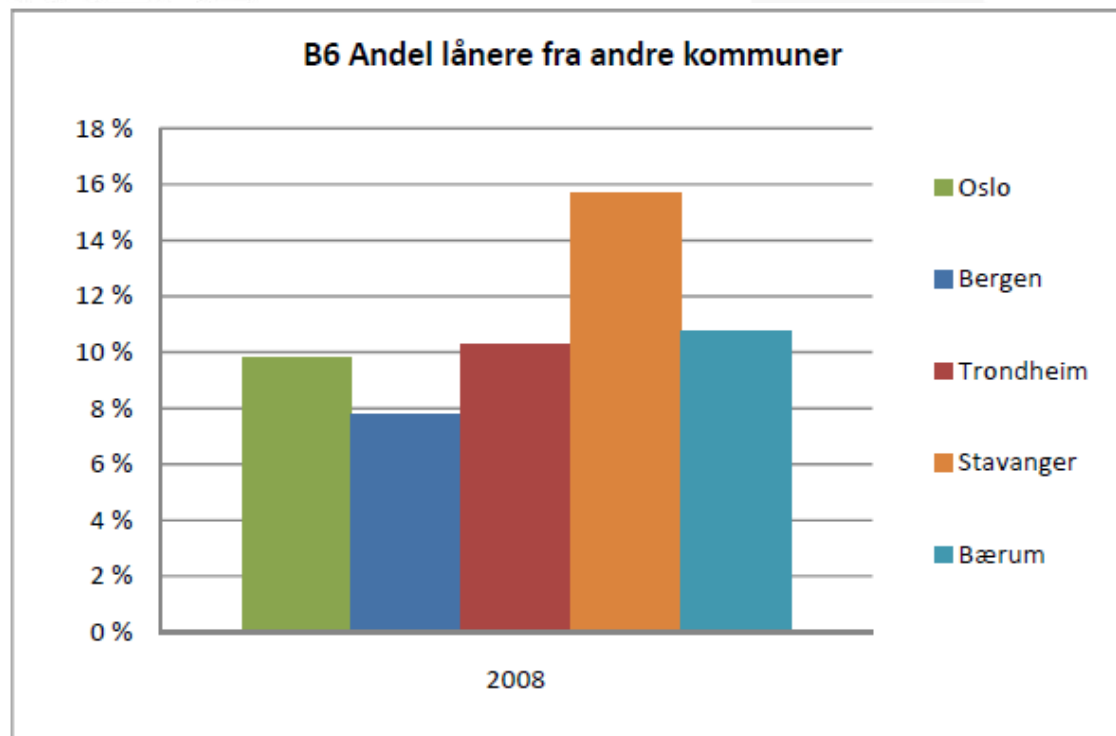
B6: Andel lånere fra andre kommuner

$(A/B) \times 100$

der

A= antall eksterne aktive lånere

B= totalt antall aktive lånere

Kommune	B6 Andel lånerne fra andre kommuner	
	2008	
Oslo		10 %
Bergen		8 %
Trondheim		10 %
Stavanger		16 %
Bærum		11 %

C

SAMLINGER/TJENESTER/PROSESSER

- C1 Antall åpningstimer
- C2 Årsverk per 1000 innbygger
- C3 Tilvekst fysiske medier per 1000 innbygger
- C4 Kulturfondmedienes andel av den totale fysiske tilveksten
- C5 Medietilbud på andre språk enn norsk og engelsk
- C6 Omløpshastighet ikke-skandinaviske og ikke-engelske medier
- C7 Innlån fra andre bibliotek i forhold til utlån til andre bibliotek
- C8 Andel av bibliotekets totale utlån som kommer fra egen samling
- C9 Antall referansespørsmål per ansatt
- C10 Del av bibliotekansattes arbeidstid satt av til publikumsvakter
- C11 Del av bibliotekansattes arbeidstid brukt på regionale/nasjonale svartjenester
- C12 Del av bibliotekansattes arbeidstid brukt til skolerettet arbeid

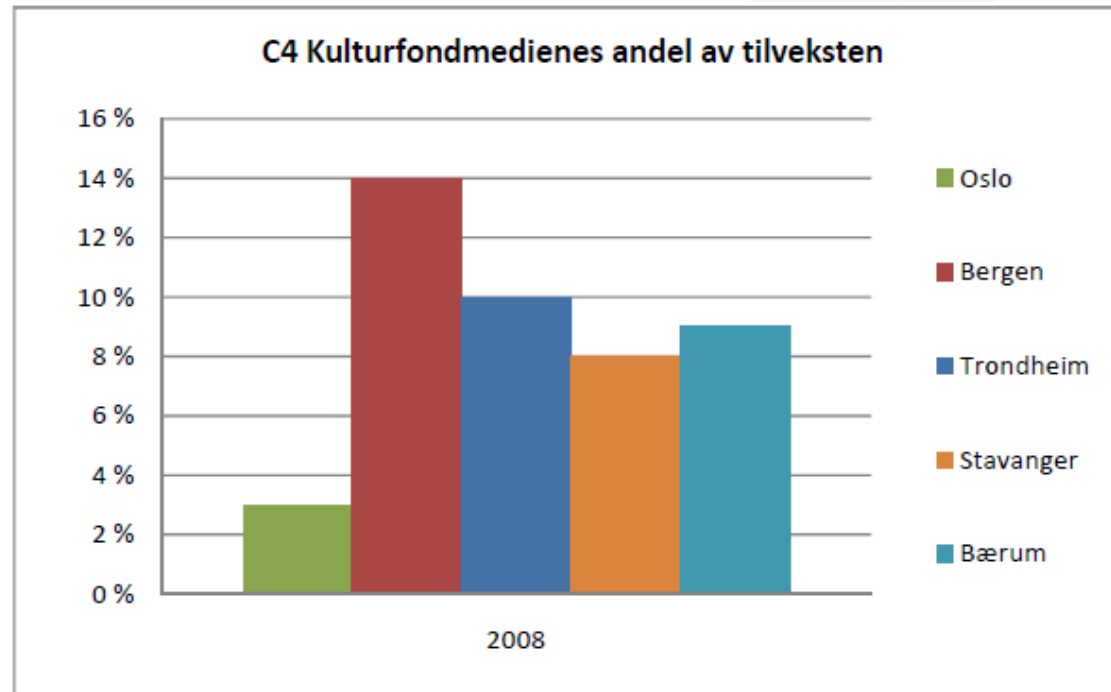
C4 Kulturfondmedienes andel av den totale fysiske tilveksten

$(A/B) \times 100$

der

A= tilvekst kulturfondmedier

B= total tilvekst

Kommune	C4 Kulturfondmedienes andel av tilveksten	
	2008	
Oslo		3 %
Bergen		14 %
Trondheim		10 %
Stavanger		8 %
Bærum		9 %

C5: Medietilbudet på andre språk enn norsk og engelsk

A/B

der

A= Antall medier i egen samling og depot utenom norsk og engelsk

B= antall personer med ikke-skandinavisk og ikke-engelsk bakgrunn i kommunen

C11: Del av bibliotekansattes arbeidstid brukt på nasjonale/regionale svartjenester

$(A/B) \times 100$

der

A= antall årsverk brukt til regionale/nasjonale
svartjenester.

B= totalt antall årsverk tilknyttet biblioteket

D **UTVIKLING/INNOVASJON/MARKEDSFØRING**

- **D1 Del av bibliotekansattes tid brukt i utviklingsprosjekter/prosjektarbeid**
- **D2 Del av bibliotekansattes tid brukt på kompetanseheving**
- **D3 Antall arrangementer per årsverk**
- **D4 Samarbeidstiltak per årsverk**
- **D5 Antall interaktive tjenester**

D4: Samarbeidstiltak per årsverk

A/B

der

A= antall tiltak der biblioteket deltar

B= antall årsverk i biblioteket

D5: Antall interaktive tjenester

A

der

A= antall interaktive tjenester

Status

- Indikatorene er revidert
- Prosjektgruppen diskuterer!
- Siste godkjente utkast er tilgjengelig på vår hjemmeside

Veien videre

- anbefalte indikatorer skal legges ut (utkast tilgjengelig nå)
- publisering
- eventuelle revideringer?

- "benchmarking-prosjekt"
  - velge ut indikatorer for nasjonal sammenlikning

TAKK FOR MEG!

- SPØRSMÅL?
- Kontakt:
- E-post: torill.redse@abm-utvikling.no